
ГОДИШНО ОПОВЕСТЯВАНЕ

ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 70 НА ЗАКОНА ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ
И ЧАСТ ОСМА НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) №575/2013

2021 ГОДИНА

Юни 2022 г.

София, България

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ОБХВАТ И МЕТОДИ НА КОНСОЛИДАЦИЯ	3
II.	ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ И СТРУКТУРА НА ГРУПАТА	3
1.	Дружества в групата.....	4
III.	ФИНАНСОВИ ДАННИ НА КОНСОЛИДИРАНА ОСНОВА.....	6
IV.	ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В „Ти Би Ай Банк“ ЕАД.....	8
1.	Тенденции, събития или рискове, оказващи влияние върху работата.....	8
2.	Структура и организация на управлението на риска	9
3.	Риск стратегия и риск апетит на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД.....	11
A.	Кредитен риск.....	12
B.	Ликвиден риск.....	23
C.	Пазарен риск.....	26
D.	Лихвен риск.....	27
E.	Валитетен риск	29
F.	Операционен риск	29
G.	Репутационен риск.....	31
H.	Стратегически риски.....	31
I.	Риск, свързан със спазването на изискванията.....	32
V.	УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА. КАПИТАЛОВА АДЕКВАТНОСТ	32
1.	Управление на капитала. Капиталова адекватност	33
2.	Процес на управление на капитала.....	34
3.	Икономически (вътрешен) капитал	34
4.	Описание и употреба на стрес-тестове при изготвяне на ВААК	35
VI.	ЛИВЪРИДЖ	37
VII.	ПОЛИТИКА И ПРАКТИКА НА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯТА	37
VIII.	ОПОВЕСТЯВАНЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛ. 70 ОТ ЗАКОНА ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ	38

I. ОБХВАТ И МЕТОДИ НА КОНСОЛИДАЦИЯ

Настоящото оповестяване е изготвено на консолидирана основа за институцията. Всички суми в оповестяването са в хиляди лева. Представените данни са актуални към 31.12.2021 г.

II. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ И СТРУКТУРА НА ГРУПАТА

2002 •

"Ти Би Ай" Банк" ЕАД (наричана оттук нататък „Банката") е учредена на 11 ноември 2002 г. под името „West-East Bank" - акционерно търговско дружество с двустепенна система на управление, собственост на следните акционери: *Activa Holding B.V.*, Словения, *Factor Banka d.d.*, Словения и *LB Maxima d.o.o.*, Словения. След като на 13 август 2003 г. дружеството получава от Българската народна банка лиценз за извършване на банкови услуги, на 28 август 2003 г. Банката е вписана като акционерна компания в Софийски градски съд и започва своята дейност на 1 октомври същата година. През 2006 г. *Nova Ljubljanska Banka d.d.* от Словения придобива 97.01 % от акционерния капитал на Банката (останалите 2.99 % от акциите се държат от *Factor Banka d.d.*, Словения). Първоначалното име на Банката се променя на „NLB Bank West-East" ЕАД, което по-късно е сменено с „NLB Bank Sofia" ЕАД.

2011 •

На 28 юли 2011 г. Банката става част от групата *Kardan N.V.* (www.kardan.com), която чрез своето дъщерно дружество *TBIF Financial Services B.V.*, Холандия (www.tbif.com) придобива 100 % (38,399,001 акции) от капитала на Банката. През ноември 2011 г. името на Банката е променено на „Ти Би Ай" Банк" ЕАД. Корпоративната структура включва „Ти Би Ай Рент" ЕАД, „Ти Би Ай Лизинг" ЕАД, България и „Ти Би Ай Мони" С.А. (предишно име „Ти Би Ай Кредит ИНФ", С.А.) и „Ти Би Ай Лизинг" С.А., Румъния.

2012 •

На 11-ти август 2016 г. финансият холдинг *4Finance Holding S.A.* (www.4finance.com), една от най-големите групи за онлайн и мобилно кредитиране на физически лица, придобива 100% от акциите на „Ти Би Ай" Банк" ЕАД чрез придобиване на 100% от акциите на дружеството-майка *TBIF Financial Services B.V.*, Холандия. Групата *4Finance Holding S.A.* предлага бързи и удобни заеми на клиенти в 9 държави. Корпоративната структура включва финансовите институции „Ти Би Ай Мони" С.А. и „Ти Би Ай Лизинг" С.А., Румъния.

2016 •

През юни 2019 г. „Ти Би Ай Банк" ЕАД стана едноличен собственик на финансовата институция *4Финанс ЕООД*, България (www.vivus.bg), което до този момент е собственост на *4Finance Holding S.A.*

2019 •

2021 •

На 23 април 2021 г. „Ти Би Ай Банк" ЕАД учредява дружеството „Ти Би Ай Бай" ЕАД.

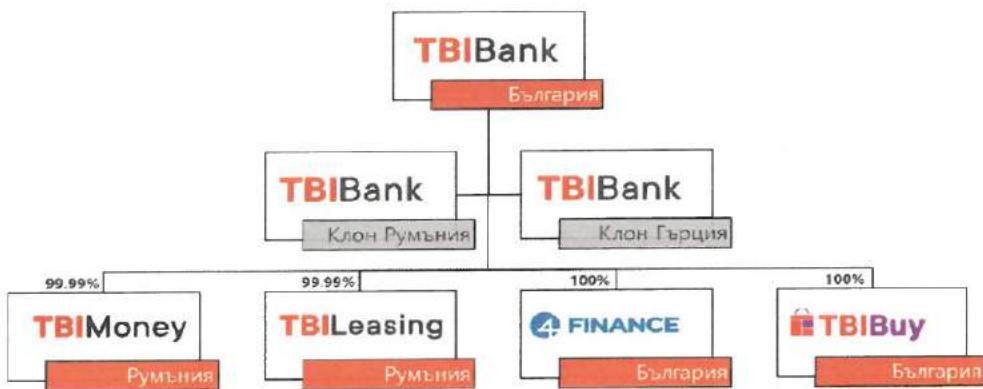
2022 •

През февруари 2022 г. „Ти Би Ай Банк" ЕАД – клон Атина е създаден въз основа правото на единния европейски паспорт.

„Ти Би Ай Банк“ ЕАД към 31 декември 2021 г. е лицензирана от Българската народна банка за извършване на банкови операции в България, Румъния и Гърция (основни пазари) и притежава европейски паспорт за трансгранична дейност в ЕС, съответно за събиране на депозити в Германия и за кредитни дейности в Швеция, Дания, Полша и Литва (понастоящем активна дейност само в Германия и Литва).

1. Дружества в групата

Към края на 2021 г. структурата на групата е както следва:

Към 31 декември 2021 г. „Ти Би Ай“ Банк ЕАД притежава 99.99% дялове от капитала на „Ти Би Ай Мони“ С.А., Румъния (предишно име „Ти Би Ай Кредит“, Румъния) и 99.99% дялове от капитала на „Ти Би Ай Лизинг“ С.А., Румъния. Останалите 0,01% са собственост на TBIF Financial Services B.V., Нидерландия.).

„Ти Би Ай Банк“ ЕАД, България е банка, оперираща преобладаващо в сегмента на дребно, предоставяща необезпечени потребителски заеми на физически лица и финансиране на микро, малки и средни фирми, еднолични търговци и земеделски производители, необезпечени или обезпечени с недвижими имоти, както и разплащателни сметки и депозити (www.tbibank.bg).

„Ти Би Ай Банк“ ЕАД – клон Букурещ, Румъния към декември 2021 г. е фокусиран върху бизнес финансирането и депозитните услуги на Банката. Клонът се управлява и представлява от управителя му Гергана Стайкова, като са определенидвама заместник-управители – Костин Минкович, Директор „Кредитен риск“ и Андреа Стайку – отговорник за Управление на риска на предприятието и нормативна база и съответствие.

„Ти Би Ай Банк“ ЕАД – клон Атина, Гърция през декември 2021 г., клонът в Гърция получи всички регуляторни одобрения и бе регистриран през февруари 2022 г. Дейността му ще бъде фокусирана върху кредитирането на физически лица. Клонът се управлява от управителя му Константинос Товил и Заместник-управителя Весела Стаменкова, Директор „Кредитен риск“.

„Ти Би Ай Мони“ С.А., Румъния е лицензирана финансова институция, създадена през 2003 г., която предоставя дейността на Банката по кредитиране на дребно в Румъния. Институцията има Съвет на директорите със следните членове, част от групата на Ти Би Ай Банк АД – Гергана Стайкова, Костин Минкович, Армен Матевосян. Дружеството се представлява от генералния директор Гергана Стайкова и следните лидери, одобрени от Национална банка на Румъния – Преслава Добрева,

ръководител на отдел „Операции“, Лаура Визир, ръководител на отдел „Продукти и проекти на дребно“ и Руксандра Клинчиу, ръководител на отдел „Събирамост на дребно“.

„Ти Би Ай Лизинг“ С.А. (с предишно име „Ти Би Ай Лизинг ИНФ“ С.А.), Румъния е лицензирана финансова институция, създадена през 2002 г., която предоставя услуги по финансов лизинг в Румъния. Тъй като клонът на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД в Румъния предоставя подобни дейности и дружеството не е имало действителна дейност, през 2021 г. беше решено то да бъде deregистрирано като лизингово дружество. Към 31 декември 2021 г. компанията има Съвет на директорите, съставен от Флорентина Мирча, Раду Пикиу Александру Козма. След преустановяване на лизинговата дейност основните функции на дружеството се свеждат до събиране на останалите непогасени вземания. През 2022 г. съставът на Съвета на директорите на „Ти Би Ай Лизинг“ е променен като Андрей Таланга, Константинос Товил и Преслава Добрева са вписани като членове. Дружеството се представлява от Андрей Таланга – Генерален директор.

„4Финанс“ ЕООД, България, опериращо под търговската марка Вивус (www.vivus.bg) е финансова институция, създадена в България през 2013 г. от 4 Finance SA, Латвия. През 2019 г. „Ти Би Ай Банк“ ЕАД стана едноличен собственик на дружеството, което предлага онлайн и офлайн необезпечени кредити на дребно до 1 300 лв. за български граждани и чужденци с временно или постоянно пребиваване. Управляващи директори и представители на 4Финанс ЕООД са Армен Матевосян и Здравко Райчев, като последният е управляващ директор от създаването на дружеството. От 21ви март 2022 г. името на институцията е променено на „Вивус.БГ“ ЕООД.

„ТИ БИ АЙ Бай“ ЕАД, България е създадено през 2021 г. и е 100% собственост на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД. Дружеството стапира и управлява маркетингова дигитална платформа, насочена към популяризирането на финансовите продукти на Банката, достъпни за потребителите на приложението, включително (i) партньорска мрежа и продукти, (ii) програма за лоялност за бонус точки, натрупани с покупката на продукти от Партньорската мрежа на TBI Buy (iii) продукт „Купувайте сега, плащайте по-късно“ („BNPL“ – предоставено от Банката) – неразделна част от платформата; (iv) онлайн пазар. Освен това, „Ти Би Ай Бай“ предлага разнообразие от допълнителни услуги, целящи решаването на проблеми, срещани от търговците на дребно, като (i) маркетингов канал в реално време (ii) технологично решение за лоялност (iii) управление на продажбите чрез дигитални решения (iv) консултантски услуги и анализ на данни по отношение на финансовите продукти на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД.

Съветът на директорите на дружеството се състои от Денис Горбунов, Николай Спасов и Панайот Иванов, като дружеството се представлява от Денис Горбунов.

„Ти Би Ай Банк“ ЕАД е с двустепенна система на управление – Надзорен и Управителен съвет. Всички членове на Надзорния и на Управителния съвет на Банката отговарят на изискванията на Закона за кредитните институции, както и на разпоредбите на Наредба № 20 на Българската народна банка. Това спомага за по-ективното корпоративно управление на групата.

Надзорният съвет се състои от поне 3 (трима), но не повече от 7 (седем) члена. Членовете на НС се избират и освобождават от Общото Събрание на акционерите. Членовете на НС се избират за срок от 5 (пет) години. В състава на Надзорния съвет на „ТИ БИ АЙ Банк“ ЕАД се включват лица с подходяща квалификация и професионален опит, съответстващи на осъществяваните от Банката дейности и основните рискове, пред които тя е или може да бъде изложена.

Членовете на УС се избират от Надзорния Съвет за срок от 5 (пет) години. Управителният Съвет се състои от поне 3 (три) члена, но не повече от 7 (седем) члена. Най- малко 2 (двама) от членовете на УС следва да са Изпълнителни Директори (изпълнителни членове), като Банката се представлява от двама Изпълнителни Директори само заедно.

Членовете на УС, с одобрение на НС, избират помежду си Изпълнителните директори и Председател на Управителния Съвет. За Изпълнителни директори могат да се избират само лица, които са получили съответното предварително одобрение от Българска народна банка да управляват и представляват Банката по реда, предвиден в действащото законодателство. Членовете на Управителния съвет са утвърдени професионалисти с доказани лидерски качества, представляващи предпоставка за постигане на целите на Банката.

„ТИ БИ АЙ Банк“ ЕАД няма изрична писмена политика за многообразие по отношение на административните, управителните и надзорните органи, но състава на тези органи е функционално разнообразен по отношение на аспекти като възраст, образование и професионален опит.

III. ФИНАНСОВИ ДАННИ НА КОНСОЛИДИРАНА ОСНОВА

Годишният финансов отчет на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД е изготвен в съответствие с прилаганите в Европейския съюз международни стандарти за финансова отчетност. Позициите, включени във финансовия отчет на Банката, са изчислени и представени в националната валута на Република България. Съгласно разпоредбите на Закона за БНБ, от 1 януари 1999 г. българският лев е фиксиран към еврото в съотношение 1.95583 лева за 1 евро.

	Консолидирана основа		Индивидуална основа	
	2020 година	2021 година	2020 година	2021 година
АКТИВИ				
Парични средства в каса и по сметки в централни банки	147 345	208 230	147 341	208 229
Представени средства на други банки	20 062	33 066	18 684	28 843
Деривативи	2 145	5 566	2 145	5 566
Финансови активи през печалбата и загубата	4 940	-	4 940	-
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	153 170	108 070	153 170	108 070
Предоставени заеми на клиенти	700 507	962 169	623 312	877 210
Други активи	15 398	20 307	27 280	21 922
Данъчни активи	3 066	1 209	2 650	828
Инвестиции в дъщерни дружества	-	-	16 401	18 451
Нематериални активи	12 834	16 672	10 232	13 920
Имоти, машини и съоръжения	20 640	23 574	17 461	18 451
Придобити обезпечения	7 394	8 887	6 368	7 527
Общо активи	1 087 501	1 387 750	1 029 984	1 309 017
ПАСИВИ				
Деривати	4 432	6 050	4 432	6 050
Привлечени средства от банки	31 339	13 042	31 339	13 042
Привлечени средства от клиенти	733 191	955 714	740 469	971 555
Лизингови задължения	7 549	9 422	5 008	5 348
Пасиви по отсрочен данък	1 341	3 885	-	1 204
Други пасиви	43 972	62 645	28 257	44 531
Подчинен дълг	-	19 829	-	19 829
Общо пасиви	821 824	1 070 587	809 505	1 061 559
СОБСТВЕН КАПИТАЛ				
Основен акционерен капитал	81 600	81 600	81 600	81 600
Законови резерви	8 392	8 392	8 350	8 350
Преоценъчен резерв	-	-	-	-
Натрупан друг всеобхватен доход	(6 048)	(8 333)	(4 307)	(5 845)
Неразпределена печалба	181 733	235 504	134 836	163 353
Общо собствен капитал	265 677	317 163	220 479	247 458
Общо пасиви и собствен капитал	1 087 501	1 387 750	1 029 984	1 309 017

	Консолидирана основа		Индивидуална основа	
	2020 година	2021 година	2020 година	2021 година
Продължаваща дейност				
Приходи от лихви	188 486	217 849	164 702	190 080
Разходи за лихви	(9 660)	(13 466)	(9 580)	(13 377)
Нетен лихвен доход	178 826	204 383	155 122	176 703
Приходи от такси и комисионни	34 463	57 898	18 706	32 243
Разходи за такси и комисионни	(16 730)	(19 126)	(5 025)	(4 899)
Нетен доход от такси и комисионни	17 733	38 772	13 681	27 344
Нетен доход от търговски операции	(278)	(2 096)	(278)	(2 096)
Други оперативни приходи/ (разходи), нетно	(5 240)	(1 705)	(4 662)	8 304
Общо оперативни приходи	191 041	239 354	163 863	210 255
Загуби от обезценка на финансови активи	(45 347)	(51 333)	(40 880)	(38 255)
Загуби от обезценка на други активи	(473)	(214)	(342)	13
Нетен оперативен доход	145 221	187 807	122 641	172 013
Разходи за персонала	(60 586)	(73 540)	(37 252)	(45 439)
Разходи за амортизация	(6 724)	(7 084)	(4 806)	(5 196)
Други оперативни разходи	(32 725)	(39 508)	(61 524)	(88 328)
Общо оперативни разходи	(100 035)	(120 132)	(103 582)	(138 963)
Печалба преди данъци от продължаваща дейност	45 186	67 675	19 059	33 050
Разходи за данъци	(6 551)	(13 904)	(2 798)	(4 533)
Печалба за годината от продължаваща дейност	38 635	53 771	16 261	28 517

Годишно оповестяване

Във връзка с изискванията на чл. 70 на ЗКИ и Част Осма на Регламент (ЕС) №575/2013 на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД към 31.12.2021
стр. 7 от 38

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА В „Ти Би Ай Банк“ ЕАД

1. Тенденции, събития или рискове, оказващи влияние върху работата

Основните рискове, съпътстващи дейността на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД и целия банков сектор, са както следва:

- Кредитен риск: текущ и потенциален риск за печалбите и капитала, възникващ в резултат на неспазване от страна на дължника на изискванията по подписан с Банката договор, или в резултат на неспособността на дължника да съблюдава договорните условия.
- Риск от концентрация: като част от кредитния риск включва вероятност от неизпълнение на задълженията, свързани с индивидуални клиенти или експозиции към кредитополучатели със сходни характеристики, зависима от общи фактори, като отрасъл, икономика, географско разположение и вид финансови инструменти.
- Остатьчен риск: подкатегория на кредитния риск, който се появява тогава, когато използваните от Банката признати техники за измерване и намаляване на риска се оказват по-малко ефективни от очакваното.
- Риск по разплащанията: риск от неполучаване на пари в брой или на активи, закупени от контрагент по дадена транзакция, при която Банката е осигурила съответния актив или е предоставила договорените кешови средства.
- Ликвиден риск: възниква от невъзможността на Банката да посрещне своите задължения на съответната падежна дата.
- Пазарен риск: произтичащ от неблагоприятни промени във валутните курсове, цените на ценни книжа, стоки или финансови инструменти.
- Лихвен риск – подкатегория на пазарния риск, свързан с инкасиране на загуби вследствие на неблагоприятни промени в лихвените нива.
- Операционен риск: загуби, произтичащи от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи или от външни събития. Към тази категория може да бъде причислен и правният риск, който представлява риск от загуба, генерирана от неспазването на законите, поднормативните актове, наредбите, препоръките, договорите, добрата банкова практика или етичните норми.
- Репутационен риск: загуба при сериозно спадане на общественото доверие към институцията от страна на клиентите, акционерите, бизнес-партньорите и др. контрагенти, в резултат на появата на неблагоприятна, увреждаща репутацията информация в общественото пространство.

- Стратегически риск: произтичащ от неправилни управленски решения, от неподходящо прилагане на приети стратегии или от липсата на реакция срещу колебания, настъпили в условията за извършване на търговска дейност.

Ръководството на Банката е изготвило интегрирана и реализирана в рамките на цялата институция политика за поемане на рискове, която се основава на доброто познаване и управление на опасностите, на които е изложена Банката, и която отчита нейния собствен апетит за риск и ясна стратегия за развитие. Управлението и контролирането на отделните видове риск в „Ти Би Ай Банк“ ЕАД е подробно описано във вътрешните документи, политики и работни правила, като неговата цел е гарантиране на адекватна, навременна и постоянна идентификация, измерване, оценяване, наблюдение, намаление и докладване на рисковете, пред които финансовата институция бива изправена в хода на дейностите, извършвани от нея на структурно и организационно ниво..

2. Структура и организация на управлението на риска

Отговорен за управлението на риска, поет от Банката в извършваните от нея транзакции, е преди всичко Управителният съвет, който:

- задава стратегическите направления;
- определя стратегия за прогнозиране и управление на риска;
- преследва цели, свързани с рисковия профил, и
- отговаря за изпълнението на политиката по управление на риска, одобрена от Комитета по управление на риска.

Функцията "Риск" в банката се контролира от изпълнителен директор (Изпълнителен директор с ресор „риск“), който е независим от бизнес функциите. Отделите и мениджърите, които докладват на главния рисков директор са:

В съответствие с Наредба 10 на БНБ Надзорният съвет, в качеството си на Рисков Комитет носи пълна отговорност за създаването и надзора на рамката за управление на риска на групата „Ти Би Ай Банк“ ЕАД, като подпомага Управителния съвет относно параметрите на настоящия и бъдещ рисков апетит и рисковата стратегия на Групата и подпомага Управителния съвет в контрола по изпълнението на тази стратегия. Другите компетентни органи в Банката, а именно Комитетът по управление на Активите и Пасивите (КУАП), Кредитен комитет, Комитет по обезценки, Комитетът Банкиране на дребно, Комитетът за управление на операционни риски и др. са отговорни за изготвянето на политиките по управление на риска в Групата за различните сфери на дейност. Политиките

за управление на риска на Групата са създадени с цел да идентифицират и анализират рисковете, на които е изложена Групата, да се създадат подходящи лимити и механизми за техния контрол. Организирането и дефинирането на компетенциите за управление на риска в „Ти Би Ай Банк“ ЕАД стъпва върху принципите на сигурност, последователност, комуникация и сътрудничество, които са насочени към предотвратяването на конфликти на интереси и към осигуряването на прозрачен и документиран процес при вземането на решения. В „Ти Би Ай Банк“ ЕАД функционира и одитен комитет, който играе важна роля в управлението на риска. Основните функции на Одитния комитет включват мониторинг на ефективността на вътрешните процеси и системи, преглед на независимия финансов одит и отправяне на препоръки за подобрение на дейности с установени слабости.

По линия на своите пълномощия Управителният съвет на Банката, както и комисиите и комитетите, имат право да възлагат на по-долу стоящи управленски звена определени работни задължения, свързани с контролирането на нивото на поетия от Банката риск. В редовните срещи на сформираните от Банката и изброени тук по-долу комисии, комитети и работни групи за оценка на резултатите участват администратори, имащи отношение към управлението на риска.

- Комитетът за управление на активите и пасивите отговаря за цялостия преглед дейността на Банката по отношение позициите в актива и пасива, наблюдава лихвените нива и ликвидността в съответствие със своите компетенции и организационна структура, посочени във вътрешните правила на институцията;
- Комисията за отпускане на кредити (Кредитен комитет) е органът, който е овластен да одобрява възникването на рискови експозиции към фирмени клиенти.
- Комитетът за банкиране на дребно одобрява характеристики, рисковите параметри на продуктите в сегмента банкиране на дребно.
- Кредитни експозиции, надвишаващи предварително зададени ограничения, подлежат на последващо одобрение от страна на Управителния съвет и/или Надзорния съвет;
- Комитетът за класификация и обезценка на финансови активи е специализиран вътрешен орган за оценка и класификация на рисковите експозиции;
- Комитетът за управление на операционния риск разглежда обобщената статистика за всички регистрирани операционни събития в рамките на групата, анализира първопричините и взема решения за мерки с цел превенция.
- Специализирана служба отговаря за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и за риска, свързан със спазването на изискванията.

Цялостната система за мониторинг и управление на риска е приложима за Банката и нейните клонове, както и за всички дъщерни дружества. Основните правила, уреждащи

рисковата стратегия, приложимите лимити, политиката за операционен риск и мерките, които трябва да се предприемат в случай на непредвидени събития, се разработват за всички субекти в консолидиращата група.

Банковите отдели, участващи в процеса по управление на риска, се стремят да оптимизират рисковия профил на своите портфейли във всяка една от посочените категории. Основните задачи на отделите са свързани с разработването, дефинирането и прилагането на инструменти и методологии за анализ на рисковете, които съпътстват извършваните от институцията дейности. Най-важните задължения и отговорности, упражнявани от различните отдели за управление на риска, са както следва:

- Изготвят съответната политика за управление на риска и упражняват мониторинг върху нейното следване.
- Разработват, създават и прилагат методи и процеси за управление на риска.
- Следят дали стандартите, политиката и методологията за управление на риска се спазват от страна на всички търговски звена и отдели.
- Отговарят за определяне и съблюдаване на лимитите, заложени за отделните търговски звена, както и за одобряване на ограниченията, наложени от компетентните власти.
- Участват активно в процеса на утвърждаване на нови продукти.
- Дават мнения и предложения по конкретни бизнес решения и свързаните с тях рискове.
- Извършват активно управление на риска (работка с различни портфейли, намаляване на риска, диверсифициране и анализ на рисковия портфейл) при спазване на предварително зададения от институцията рисков апетит.
- Провеждат редовно наблюдение върху рисковия профил на Банката и подават отчети за неговото състояние.

3. Риск стратегия и риск апетит на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД

Стратегията по отношение на риска, одобрена от компетентните органи на банката описва планираната бизнес структура на Банката и нейното стратегическо развитие от гледна точка на риска, в съчетание с поставените от институцията цели. Тя също така дефинира политики, създава общо приемане на целите, които трябва да бъдат постигнати при управлението на банковите рискове и предоставя основа за управлението и контролирането на риска.

Параметрите на риск апетита се определят по време на годишния процес по бюджетиране и се одобряват от компетентните органи на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД и от съответните експертни комисии/комитети на Банката. Риск апетитът задава размера на риска, който Банката е склонна да поеме (стойност на активите, рисково претеглени активи, обем на външно финансиране), както и сумата на наличния капиталов буфер (собствен капитал, обезценки по кредити, печалба). Бюджетът посочва също така и тази част от капитала, която институцията е готова да задели с цел покриване на количествено определените рискове (рискови буфери, капиталови коефициенти). След това въпросният рисков капитал се разпределя между търговските звена вътре в организацията и се наблюдава на месечна база.

Количествените параметри на риск апетита, определени по един ясен и последователен начин (размер на капитала и сума на заложените обезценки), както и неговите количествени аспекти, набелязани от стратегическите направления, бизнес плановете, вътрешните политики и правила за управление на риска, представляват важни входни данни за управлението и планирането на капитала на Банката.

A. Кредитен риск

С цел управление на кредитния риск, Банката е разработила надеждни процедури за анализ и оценка на потенциалните кредитополучатели, включващи рейтингови техники и подробна проверка на подадените данни. Съгласно вътрешните правила на Банката, тя извършва предварителен анализ и последващ месечен мониторинг по икономически отрасли за наличието на концентрация на свързани лица.

Кредитният риск включва изброените по-долу подкатегории, които се наблюдават и управляват от „Ти Би Ай Банк“ ЕАД, като съответните параметри, процедура и механизми за контрол се дефинират във вътрешни документи, а именно:

- (a) Риск от неизпълнение – кредитополучателят не е в състояние да изпълнява своите договорни, финансови задължения по причина на възникнало неизпълнение, изразено под формата на неплащане или принудителна промяна в установени по договор плащания от страна на въпросния кредитополучател. Икономическата загуба в случай на неизпълнение зависи от няколко фактора, като например вида продукт, подчиненост, наличие на гаранции, стойност на обезпечението и пр.
- (b) Риск от концентрация – това е риск от загуба в случай на прекомерна експозиция към индивидуални обекти, група от свързани лица или групи от кредитополучатели със сходни бизнес характеристики или принадлежащи към подобни отрасли. В банкирането на дребно рисковете от концентрация могат да бъда разграничени по вид продукт, общи продуктови характеристики и други хомогенни параметри на физическите лица.

При контролирането на риска от концентрация Банката спазва следните лимити, наложени върху клиенти, различни от банки:

- Общата експозиция към даден клиент или към група от свързани лица не трябва да надвишава нормативно разрешения и вътрешно одобрения лимит от 25 % от собствения капитал на Банката (капиталова база);
- Всички експозиции, които надхвърлят 10% от капиталовата база подлежат на одобрение от Управителния съвет.

През 2021 г. не са констатирани нарушения на тези лимити.

Заеми, отпуснати на клиенти	2021	2020
Банкови кредити, предоставени на:		
Корпоративни клиенти	179 907	140 924
Физически лица	877 089	651 348
Служители	1 568	1 503
Общо заеми, отпуснати на клиенти	1 058 564	793 775
Провизии за загуби от обезценка	(101 535)	(102 890)
Общо нетни заеми, отпуснати на клиенти	957 029	690 885

Структурата на кредитния портфейл (без заеми към банки) към 31.12.2021 г. е както следва:

Икономически отрасъл BGN '000	2021		2020	
	Балансова стойност	%	Балансова стойност	%
Строителство и недвижими имоти	100 605	9,50%	68 562	8,64%
Услуги	20 306	1,92%	20 454	2,58%
Търговия	19 867	1,88%	16 200	2,04%
Туризъм	12 555	1,19%	18 057	2,27%
Други финансови институции	12 485	1,18%	1 373	0,17%
Селско стопанство	7 072	0,67%	9 246	1,16%
Производство	7 017	0,66%	7 032	0,89%
Физически лица	877 089	82,86%	651 354	82,06%
Служители	1 568	0,15%	1 503	0,19%
Общо предоставени кредити на клиенти	1 058 564	100,00%	793 781	100,00%

Вътрешнобанковите лимити са съобразени с одобрените от ръководството на Банката индивидуални ограничения и отговарят на действащото законодателство.

Рискът от концентрация е възможно да съществува при основни активи, при доставчици на кредитна защита (обезпечения), както и при лица, предоставящи кредитна защита чрез гаранции. Тези случаи се анализират и оценяват така, че регулаторните и вътрешни изисквания да не бъдат надвишавани.

Управлението на кредитния риск в „Ти Би Ай Банк“ ЕАД се извършва на две нива – индивидуален клиент и кредитен портфейл:

А) Класифицирането на индивидуалните клиенти се основава на оценката за тяхната способност да погасяват своите задължения към Банката на датата на падеж и се извършва при отчитаненай-малко на следните фактори:

- Търговската история на клиента;
- Индустриски анализи – развитие на конкретния отрасъл през последните няколко периода; тенденции и пр. „Ти Би Ай Банк“ ЕАД класифицира икономическите браншове като предпочитани (земеделие, търговия, производство, услуги), непредпочитани (строителство, хотели и ресторантни) и забранени (търговия с оръжие, незаконна дейност, юридически кантори);
- Информация за свързани страни/лица – групова, рискова експозиция;

- Обща експозиция на групата от свързани лица на кредитополучателя, процент на общата експозиция към капиталовата база на Банката, както и класификационната група;
- Финансов анализ на кредитополучателя – оборот, структура на активите и пасивите, коефициент на задлъжност и пр.;
- Способността на кредитополучателя да генерира достатъчен по обем паричен поток, необходим за редовното посрещане на неговите задължения към Банката и към бъдещите му съдружници;
- Спазване от страна на клиента на негови минали задължения към Банката и други кредитори;
- Проверка на кредитоискателя, на неговите собственици, на мениджърския му екип и на свързаните с него лица в Търговския регистър, Централния кредитен регистър, Имуществения регистър и др.;
- Проверка в Националната агенция за приходите на клиента в качеството му на работодател;
- Проследяване на досието на клиента в „Ти Би Ай Банк“ ЕАД;
- Информация за подадени документи;
- Позиция на клиента по отношение на неговия пазарен дял и неговата конкуренция, допълнителни доставки, еластичност на изискванията, платежни условия на продажбите и покупките и пр.;
- Взаимоотношения на клиента с Банката и минало изпълнение на негови задължения към всички бизнес партньори;
- Обезпечение – вид, качество, ликвидност, обезценка, разположение и пр.;
- Сътношение на обезпечението;
- Предотвратяване на измами – клиентът не е подал поисканата информация или е представил такава, която е с неточно съдържание;
- Проверка в черния списък на Банката;
- Оценка на клиента, извършена от банковия анализатор на риска.

Управлението на кредитния риск включва освен това и последваща оценка на всички клиенти и на кредитните лимити, като в рамките на този процес един от описаните тук по-горе елементи се проверява най-малко веднъж годишно.

С цел управление на кредитните рискове Банката е създала нива на одобрение. В зависимост от общата експозиция (настояща или бъдеща), заемите се изпращат за одобрение до съответното ниво или нива. Експозицията на всеки един клиент/кредитоискател, включително друга банка или посредник, е допълнително ограничена от подлимити (покриващи балансовите експозиции, условните задължения и неотменимите ангажименти). Експозицията към кредитен риск се управлява чрез постоянен анализ на способността на кредитополучателя и/или на потенциалния такъв да изпълнява своите задължения, както и чрез промяна на кредитните лимити, ако това се налага.

Във връзка с въвеждането на МСФО 9 , рискови експозиции на Банката се класифицират в три групи на базата на следните критерии за ниво на кредитния риск:

- **Експозиции във Фаза 1** –това са рискови експозиции, които се обслужват, а данните за финансовото състояние на кредитополучателя не пораждат съмнения за пълното

изплащане на неговите задължения. Рисковата експозиция се дефинира като редовна при едновременното прилагане към нея на следните условия:

- ✓ Главницата и лихвата се погасяват съгласно условията на договора или са забавени в рамките на 30 дни, но това закъснение е прието за случайно;
 - ✓ Кредитополучателят оползотворява заема по предвидения в съответния договор начин;
 - ✓ Банката разполага с достатъчна по обем актуализирана информация за финансовото състояние на кредитополучателя, за свързаните с неговата търговска дейност документи и за ресурсите, необходими за изплащане на неговите задължения.
 - ✓ По експозициите няма приложени мерки за преструктуриране.
 - ✓ Данните за финансовото състояние на кредитополучателя не пораждат съмнения за пълното изплащане на неговите задължения
- **Експозиции във Фаза 2** – това са рискови експозиции, при които има отчетени несъществени нарушения по тяхното обслужване. Рисковата експозиция се класифицира във Фаза 2, ако са изпълнени следните изисквания:
 - ✓ Има натрупани закъснели изплащания както на главницата, така и на лихвата, които са просрочени за период от 31 до 90 дни;
 - ✓ Дължникът използва кредита за цели, различни от тези, която е заложена в съответния договор;
 - ✓ Има приложени мерки по преструктуриране, в съответствие с разпоредбите на Регламент за изпълнение (EC) 2015/1278 на Комисията от 9 юли 2015 година за изменение на Регламент за изпълнение (EC) № 680/2014 за определяне на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи във връзка с инструкции, образци и определения.
 - ✓ Данните за финансовото състояние на кредитополучателя не пораждат съмнения за пълното изплащане на неговите задължения.

Балансовите експозиции, възникнали в резултат на изпълнението на задбалансови ангажименти, се класифицират поне като експозиции от Фаза 2.

- **Експозиции във Фаза 3** – това са рискови експозиции, при които има отчетени съществени нарушения в тяхното обслужване, или за които е известно, че финансовото състояние на дължника не е стабилно и, че неговите текущи и очаквани постъпления не са достатъчни за да покрият изцяло задълженията му към Банката или към други кредитори, или за които рискови експозиции е установена слабост, която ясно сочи към евентуално регистриране на загуба от страна на Банката.

Дадена рискова експозиция се класифицира във Фаза 3, ако тя отговаря на следните условия:

- ✓ Има натрупани закъснели изплащания както на главницата, така и на лихвата, които са просрочени над 90 дни;
- ✓ Одобреният праг на същественост е:
 - за експозиции към физически лица - 5 лв. или еквивалент в друга валута;
 - за експозиции към юридически лица - 100 лв. или еквивалент в друга валута.
- ✓ Финансовото състояние на дължника сериозно се е влошило и би могло да застраши способността му да погасява задълженията си;
- ✓ Има приложени мерки по преструктуриране, в съответствие с разпоредбите на Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1278 на Комисията от 9 юли 2015 година за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 за определяне на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи във връзка с инструкции, образци и определения за класифициране на необслужвани експозиции с мерки за преструктуриране.
- ✓ Дължникът изпитва постоянен недостиг на парични средства;
- ✓ Дължникът е обявен в несъстоятелност или е в процес на ликвидация и съществува риск кредиторите да останат неудовлетворени;
- ✓ Вземане, което е включено като перо в балансовия отчет, е обект на съдебно производство или е било присъдено на Банката от съда, но не е било събрано;
- ✓ Други обстоятелства, водещи до заключението, че съществува вероятност рисковата експозиция да не бъде изплатена.

Разделението на кредитния портфейл на работещ (просрочие по-малко от 90 дни) и на неработещ (просрочие по-голямо от 90 дни) в съответствие с отчета по FINREP е както следва:

Представени заеми на клиенти

	Непрочечени и необезценени индивидуално	Прочечени но необезценени индивидуално	Индивидуално обезценени	Общо
Към 31 декември 2021 г.				
Фаза 1	806 812	83 662	13 100	903 574
Фаза 2	7 218	33 934	801	41 953
Фаза 3	4 466	101 733	6 838	113 037
Брутна стойност	818 496	219 329	20 739	1 058 564
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(22 025)	(76 788)	(2 722)	(101 535)
Балансова стойност	796 471	142 541	18 017	957 029

Представени заеми на клиенти

	Непрочечени и необезценени индивидуално	Прочечени но необезценени индивидуално	Индивидуално обезценени	Общо
Към 31 декември 2020 г.				
Фаза 1	540 542	69 601	2 735	612 878
Фаза 2	14 023	40 216	1 511	55 750
Фаза 3	3 307	112 564	9 276	125 147
Брутна стойност	557 872	222 381	13 522	793 775
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(15 615)	(81 908)	(5 367)	(102 890)
Балансова стойност	542 257	140 473	8 155	690 885

Финансов лизинг

	Непрочечени и необезценени индивидуално	Прочечени но необезценени индивидуално	Индивидуално обезценени	Общо
Към 31 декември 2021 г.				
Фаза 1	839	52 –	–	891
Фаза 2	88	2	2	92
Фаза 3	2	3 788	832	4 622
Брутна стойност	929	3 842	834	5 605
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(4)	(24)	(437)	(465)
Балансова стойност	925	3 818	397	5 140

Финансов лизинг

	Непрочечени и необезценени индивидуално	Прочечени но необезценени индивидуално	Индивидуално обезценени	Общо
Към 31 декември 2020 г.				
Фаза 1	1 807	134	–	1 941
Фаза 2	27	90	81	198
Фаза 3	2	7 069	1 004	8 075
Брутна стойност	1 836	7 293	1 085	10 214
Намалена с: провизии за загуби от обезценка	(4)	(30)	(559)	(593)
Балансова стойност	1 832	7 263	526	9 621

Съгласно посочените данни, кредитният портфейл на Банката е основно работещ, т.е. под 90 дни просрочие, или в съотношение 89% към 11% в полза на работещия портфейл. Към момента са предприети всички необходими законови мерки за събиране на вземанията по наследения портфейл.

Общата сума на провизиите за загуби от обезценка по кредити и аванси е 102 000 хил. лева (2020 г.: 103 489 хил. лева). Начислените провизии по индивидуално оценени финансови активи са в размер на 3 159 хил. лева (2020 г.: 5 926 хил. лева), а начислените

провизии на база колективна обезценка са в размер на 98 841 хил. лева (2020 г.: 97 563 хил. лева).

Портфейлът от предоставени кредити на физически лица, който формира 83,03% (2020: 80,23%) от всички непросрочени и необезценени индивидуално вземания, е силно диверсифициран, както по брой, така и по сума. Същият е съставен от много на брой малки експозиции, без наличие на географска или секторна концентрация, характерен е със своята краткосрочност и доказано на базата на историческия опит на висока кредитна събирамост. Предоставените кредити на бизнес клиенти включват основно малки и средни предприятия с приемливо кредитно качество и в рамките на рисковия апетит на Групата. Тези кредити са обезпечени основно с ипотеки.

Качество на портфейла	Брутна балансова стойност/номинална стойност		Натрупана обезценка, натрупани отрицателни промени в справедливата стойност поради кредитен риск и провизии		
	Обслужвани	Необслужвани	Обслужвани експозиции	Необслужвани експозиции	
Кредити и аванси	1 076 755	959 097	117 658	(102 012)	(39 342)
централни банки	-	-	-	-	-
държавно управление	-	-	-	-	-
кредитни институции	12 590	12 590	-	(16)	(16)
други финансови предприятия	12 485	12 485	-	(128)	(128)
нефинансови предприятия	173 027	143 018	30 009	(7 116)	(1 378)
От които: Малки и средни предприятия	173 027	143 018	30 009	(7 116)	(1 378)
От които: Кредити, обезпечени с търговски имот	81 301	63 910	17 391	(1 764)	(8)
домакинства	878 653	791 004	87 649	(94 752)	(37 820)
От които: Кредити, обезпечени с жилищен имот	21	21	-	-	-
От които: Потребителски кредит	878 632	790 983	87 649	(94 752)	(37 820)
Дългови инструменти отчитани по амортизируема стойност	1 288 688	1 171 030	117 658	(102 012)	(39 342)
Дългови инструменти, отчитани по ССДВД	107 978	107 978	-	-	-
Задбалансови експозиции	104 051	103 700	351	-	-

Брутна балансова стойност на кредитите и натрупаните обезценки по икономически сектори (с изключение на физически лица):

Кредити на нефинансови предприятия по сектор	Брутна балансова стойност	Натрупана обезценка
A. Селско, горско и рибно стопанство	7 115	(642)
B. Добивна промишленост	342	(17)
C. Преработвателна промишленост	6 588	(545)
D. Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, на газообразни горива и климатизация	74	(11)
E. Водоснабдяване	658	(80)
F. Строителство	7 910	(655)
G. Търговия на едро и дребно	20 521	(1 876)
H. Транспорт и складиране	8 515	(929)
I. Хотелиерство и ресторантърство	16 454	(371)
J. Информация и комуникация	1 094	(71)
K. Финансови и застрахователни дейности	-	-
L. Операции с недвижими имоти	92 942	(1 392)
M. Професионални, научни и технически дейности	4 304	(215)
N. Административни и спомагателни дейности	3 830	(139)
O. Публична администрация и отбрана, задължително социално осигуряване	-	-
P. Образование	154	(7)
Q. Здравеопазване и социална дейност	1 298	(22)
R. Култура, спорт и развлечения	492	(106)
T. Други услуги	636	(48)
КРЕДИТИ И АВАНСИ	173 027	(7 116)

Промените в обезценките по предоставени кредити са както следва:

Провизии за загуби от обезценка на предоставени кредити	Баланс към 01.01.2021 г.	Промени в начислената кредитна обезценка	Намаление на коректива вследствие на отписвания	Други корекции	Баланс към 31.12.2021 г.
Фаза 1	(18 368)	(9 749)	45	174	(27 898)
Корпоративни клиенти	(932)	34	-	87	(811)
Физически лица	(17 436)	(9 783)	45	87	(27 087)
от които: колективно оценени	(18 239)	(9 725)	45	171	(27 748)
от които: индивидуално оценени	(129)	(24)	-	3	(150)
Фаза 2	(11 154)	(361)	18	53	(11 444)
Корпоративни клиенти	(1 269)	530	-	28	(711)
Физически лица	(9 885)	(891)	18	25	(10 733)
от които: колективно оценени	(10 654)	(700)	17	43	(11 294)
от които: индивидуално оценени	(500)	339	1	10	(150)
Фаза 3	(74 268)	(62 400)	73 185	813	(62 670)
Корпоративни клиенти	(7 969)	(2 541)	4 532	240	(5 738)
Физически лица	(66 299)	(59 859)	68 653	573	(56 932)
от които: колективно оценени	(68 947)	(62 370)	70 774	749	(59 794)
от които: индивидуално оценени	(5 321)	(30)	2 411	64	(2 876)
Общо провизии за загуби от обезценка на предоставени кредити	(103 790)	(72 510)	73 248	1 040	(102 012)

С цел ефективно управление на кредитния рисков, Групата осъществява предоговаряне, преструктуриране и отписване на съществуващи рискови експозиции.

Към 31 декември 2021 г. дълговите ценни книжа се състоят от корпоративни и държавни облигации. Държавните и корпоративните инструменти са емитирани в евро и в щатски долари. Дълговите ценни книжа са отчетени по справедлива стойност на базата на котирани пазарни цени към датата на отчета.

Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	2021 г.	2020 г.
Държавни дългови ценни книжа, търгувани на официален пазар		
ДЦК България	50 514	41 050
ДЦК Румъния	21 055	25 991
ДЦК Хърватия	9 013	9 296
ДЦК Черна гора	2 714	7 914
ДЦК Република Сърбия	4 244	4 785
ДЦК Турция	6 039	-
Общо	93 579	89 036
Други дългови ценни книжа, търгувани на официален пазар		
Финансови институции	13 652	50 449
Нефинансови институции	747	11 160
Общо	14 399	61 609
Капиталови ценни книжа, нетъргувани на официален пазар	92	92
Капиталови ценни книжа, търгувани на официален пазар	-	2 433
Общо	92	2 525
Общо финансови активи по справедлива стойност в ДВД	108 070	153 170

Техники за редуциране на кредитния риск

Банката използва техники, които ограничават кредитния риск. По-голямата част от експозициите към предприятията са покрити от обезпечения, като основните видове са както следва:

- парични средства в лева или валута;
- ипотеки върху недвижимо имущество;
- залози върху търговски активи, като например машини и/или оборудване;
- гаранции, издадени в полза на Банката.

Стойността на обезпеченията се определя съгласно вътрешната политика на Банката, която взема под внимание оценките и анализите, изгответи от независими оценители. Въпросните стойности се преразглеждат редовно, за да се гарантира адекватност на съответната оценка. Имайки предвид специфичността на търговската дейност, извършвана от Банката, и нарастващия портфейл от малки потребителски заеми, дялът на необезпечените кредити в портфейла на Банката се увеличава. Тези заеми са основно краткосрочни с много ниски индивидуални лимити и затова предоставянето на обезпечение се счита за сложен и скъп процес. Средствата, отпуснати на други банки, също не са обезпечени.

Б) Управление на кредитния риск на ниво кредитен портфейл

Портфейлът на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД се контролира на месечна база и включва проследяване на следното:

- Класифициране и оценяване на клиенти и проекти;
- Концентрация по отрасли и държави;
- Обезценки и класификация;
- Валута (EUR, USD, RON и др.);

Банката анализира целия кредитен портфейл (рискови балансови и задбалансови активи), различните типове експозиции (в зависимост от риска, сегментацията, концентрацията, сектор на икономиката, географско разпределение и пр.).

Всички настъпили в кредитния портфейл промени се проучват и въз основа на анализа на времевите периоди се изготвят тенденции за движенията, концентрациите и риска. Отговорните Банкови администратори, отдели, комисии и комитети следват принципа за разделяне на управлението на кредитния риск (избягвайки по този начин възникването на конфликт на интереси).

Обезценката на кредитния портфейл се изчислява всеки месец, спазвайки международните стандарти за финансова отчетност и вътрешните политики, правила и процедури на „ТИ БИ АЙ Банк“ ЕАД.

Следващата таблица показва експозицията на Банката към кредитен риск към 31-ви декември 2021 г. в сравнение с експозицията към 31-ви декември 2020 г., без да се

редуцира с учредените обезпечения (т.е. при най-утежнен сценарий). Балансовите експозиции са показани като нетни от обезценки балансови стойности според вида обезпечение.

Към 31-ви декември BGN '000	Заеми, предоставени на клиенти	
	2021	2020
Обезпечени с недвижими имоти	125 567	100 971
Обезпечени с парични обезпечения	40	58
Обезпечени с друг вид обезпечения	6 169	5 702
Необезпечени кредити	926 788	687 050
Общо заеми, отпуснати на клиенти	1 058 564	793 781

Максималното излагане на кредитен риск е както следва:

Максимално излагане на кредитен риск BGN '000	Към 31 декември	
	2021 г.	2020 г.
Парични средства по сметки в централни банки	208 230	131 874
Предоставени средства на други банки	33 066	20 062
Деривативи	5 566	2 145
Предоставени заеми на предприятия	173 128	131 422
Предоставени заеми на физически лица	783 901	559 463
Вземания по финансов лизинг	5 140	9 621
Ценни книжа по ССПЗ	–	4 940
Финансови активи по ССДВД	108 070	153 170
Други вземания	18 766	12 742
Експозициите, свързани с условни пасиви и неотменяеми ангажименти, са:		
Гаранции	471	897
Неусвоени кредитни ангажименти	103 658	69 722
Общо максимална експозиция	1 439 996	1 096 058

Гаранциите и акредитивите, които представляват неотменим ангажимент от страна на Банката за извършване на изискуемо плащане в случай, че даден клиент не изпълни свое платежно задължение към някоя трета страна, носят същия риск като този, който се генерира от кредитите.

Ангажиментът за отпускане на кредит се дефинира като неусвоената част на разрешената сума по даден кредит. Банката упражнява контрол върху матуритетния период на кредитните задължения, тъй като в повечето случаи дългосрочните ангажименти носят по-голям кредитен рисков сравнение с краткосрочните. Съгласно условията на договорите за кредит, Банката разрешава усвояване на средства по отпуснати кредити след предварително известие.

Използване на АВКО

В долната таблица е показан анализа и класификацията на средствата, отпуснати на други банки към 31 декември 2021 г., като този анализ и класификация са направени на базата на кредитни рейтинги, дадени от международно призната институция. Използваните в таблицата рейтинги са на *Standard and Poor's* или техни еквиваленти:

Използване на оценки от АВКО 31 декември 2021 г.		
Рейтинг	Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	Предоставени средства на други банки
Moody's		
A	–	13 788
Baa	71 569	4 364
Ba	13 257	–
B	12 148	34
Fitch		
BBB	–	2999
BB	1 143	814
B	6 786	642
BCRA		
BBB	–	10 425
BB	–	–
S&P		
A	361	–
BB	–	–
B	2714	–
Без рейтинг	92	–
Общо	108 070	33 066

Използване на оценки от АВКО 31 декември 2020 г.		
Рейтинг	Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	Предоставени средства на други банки
Moody's		
A	1 464	6 050
Baa	70 738	1 659
Ba	5 854	–
B	27 126	38
Fitch		
BBB	2 930	506
BB	21 054	657
B	8 064	96
BCRA		
BBB	–	11 056
BB	–	–
S&P		
A	9 265	–
BB	3 297	–
B	853	–
Без рейтинг	2 525	–
Общо	153 170	20 062

В изпълнение на международните стандарти за финансова отчетност, Комитет за класификация и обезценки на финансови активи на Банката определя обезценки за финансови активи, както и за ангажименти, поети по някои задбалансови елементи, при които кредитният рисков е подобен на този, който е присъщ за обичайните кредитни взаимоотношения.

Бъдещите парични потоци за дадена група от колективно обезценявани финансови активи се определят на базата на парични потоци, свързани с активите на Банката и с историческите данни за загуби, генериирани от активи с характеристики на кредитния рисков, подобни на тези на Банката. Оценката на загубите, основана на исторически данни, се коригира според настоящите обстоятелства така, че да отразява влиянието на преобладаващите в момента условия, които не са оказали въздействие в периода, в който е била направена оценката на загубата. Въпросната корекция се извършва също така и с цел елиминиране на ефекта от минали обстоятелства, които вече не съществуват.

а) Рискът от обезпечаване с ценни книжа се явява подкатегория на кредитния рисков и се състои от финансов инструмент, чрез който се осигурява секюритизация за постигането на ликвидност. Тъй като Банката не извършва транзакции по обезпечаване с ценни книжа, този рисков не се счита за основен.

б) Държавен рисков – това е рисковът, пред който са изправени международните контрагенти в случай на икономически, социални и политически събития, случващи се в страната на дълговника. Има и подкатегория, при която рисковът бива прехвърлен, ако задълженията на дълговника не са деноминирани в местна валута.

Свободни от тежести активи

Към 31 декември 2021 г., Групата е заложила като обезпечение предоставени депозити в чужди и местни банки срещу сключените деривативи (валутни суапове), представляващи сделки за икономически хедж на открития валутен риск. Групата не може да се разпорежда с предоставените като обезпечение депозити преди изтичане на срока на договора за икономически хедж. Другите заложени активи представляват гаранционен депозит в полза на Mastercard.

В. Ликвиден риск

Ликвидният рисък представлява рисък от регистриране на загуба в резултат на неспособността на Банката да осигури достатъчно ликвидни средства за погасяване на свои падежирани задължения, при което тя е принудена да продаде по-слабо ликвидни активи под справедливата им стойност. Последствията от този рисък биха могли да доведат до невъзможност за извършване на плащания към вложителите и други кредитори.

Управлението на ликвидния рисък в Банката следва следните цели:

- Осигуряване на достатъчна ликвидност за погасяване на всички задължения на Банката;
- Оптимизация на баланса на ликвидния резерв;
- Избягване на ситуации, при които Банката би била принудена да набави ликвидност при цени, значително по-неблагоприятни от пазарните.

Управителният съвет на Банката е определил Комитета за управление на активите и пасивите, който се явява основното отговорно звено, със задачата да предоставя съвети по стратегията за управление на ликвидността. Оперативното управление на Банковите активи, както и изпълнението на решенията, приети от Комитета за управление на активите и пасивите, са възложени на ръководителя на отдел „Трежъри и Финансови пазари“, който контролира и управлява ликвидния рисък по следния начин:

- Набелязва мерките и определя пълномощията за осигуряване на ликвидност;
- Разграничава организационно проследяването на структурната ликвидност от нейното управление;
- Отчита всеки месец индикаторите за ликвидност пред Комитета за управление на активите и пасивите;
- Контролира точността и интегритета на ежедневните данни, използвани при наблюдението на експозиции (сравнява текущите данни с данни от изминал периоди и извърши друг вид логически и независими надзорни дейности);
- Гарантира спазване на нормативните изисквания, касаещи ликвидността;
- Осигурява ликвидни резерви на подходящо ниво;
- Въвежда вътрешни ръководства и насоки за структуриране на балансовия отчет на Банката;
- Редовно преразглежда и, ако е необходимо, привежда документите в съответствие с инструкциите за управление на ликвидния рисък в Банката;

- Индикаторите за структурна ликвидност са обект на систематично докладване пред Управителния и Надзорен съвет на Банката.

За случаи на извънредни обстоятелства „Ти Би Ай Банк“ ЕАД е разработила План за възстановяване, който играе ролята на ръководство и график за идентифицирането на проблеми, търсено на решения, провеждането на действия при спешни ситуации и създаването на система за управление на ликвидността в Банката, като по този начин се защитават търговските интереси както на клиентите, така и на акционерите. В него са дефинирани основните предпоставки за неговото активиране, компетенциите и отговорностите на Управителния съвет, целевата група за наблюдение на ликвидната позиция на Банката и съответните организационни звена на институцията. Планът изрично посочва причините, поради които може да бъде задействан, т.е. търговски условия, които не могат да бъдат счетени за нормални според различни критерии. Промени в извършваните от Банката транзакции и в нейната ликвидна позиция могат да настъпят в резултат както на вътрешни, така и на външни фактори. Планът за възстановяване, приложен в спешни случаи, определя също така и методите за управление на ликвидността при извънредни обстоятелства. Тези методи трябва да следват принципите за управление на ликвидния рисков в нормална среда, резултатите от стрес тестовете за управление на ликвидността на Банката при ситуации на напрежение, както и системата за отчитане и комуникиране с вътрешни и външни публични регуляторни органи.

„Ти Би Ай Банк“ ЕАД разполага с добре диверсифициран клиентски портфейл, чийто значим ръст се дължи на прилаганата от Банката стратегия, насочена към засилено кредитиране на физически лица. Новопривлеченият ресурс е с ниска цена и затова печалбата остава стабилна. За ликвидността е много важно тя да бъде поддържана на устойчиви нива. Въпреки разширяването на дейността на Банката и рязкото покачване на извършваното от нея кредитиране, през годините тя винаги е успяла да запази висока степен на ликвидност:

Ликвидност Коефициент	2021	2020	2019
	33.40	33.30	30.50

Основен индикатор на сега действащата политика за измерване и управление на ликвидността е коефициентът на ликвидност на активите. Към края на 2021 г. този показател е 33.4 % (33.3 % през 2020 г.), като тази стойност е по-висока от минималния вътрешен праг (съотношение от 28 % между ликвидни активи и депозити) и говори за наличието на стабилен паричен поток.

Следващата таблица представя анализ на активите и пасивите на Групата по падежна структура към датата на баланса, въз основа на остатъчния срок до настъпване на договорените дати на падеж. Предоставените заеми на клиенти с остатъчен падеж над пет години са посочени в колоната „неопределен падеж“.

Матуритетна структура на активите и пасивите Към 31 декември 2021 г.	на влождане / до 1 месец	от 1 до 3 месеца	от 3 до 12 месеца	от 1 до 5 години	Над 5 години	Неопределени	Общо
Активи							
Парични средства в каса и по сметки в централни банки	208 230	–	–	–	–	–	208 230
Предоставени средства на други банки	22 241	1 956	–	–	8 869	–	33 066
Деривативи	70	54	5 311	70	61	–	5 566
Финансови активи, отчитани през печалбата и загубата	–	–	–	–	–	–	–
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в ДВД	–	867	1 260	71 152	34 699	92	108 070
Предоставени заеми на клиенти	133 790	58 787	230 118	533 485	849	–	957 029
Финансов лизинг	–	2 341	750	2 010	39	–	5 140
Други активи	18 513	503	939	352	–	–	20 307
Текущи данъчни активи	219	–	–	–	–	–	219
Нематериални активи	–	–	–	–	–	15 572	16 672
Имоти, машини и съоръжения	–	–	–	–	–	23 574	23 574
Отсрочени данъчни активи	–	–	990	–	–	–	990
Придобити активи от обезпечения	–	–	–	–	–	8 887	8 887
Общо активи	383 063	64 508	239 368	607 069	44 517	49 225	1 387 750
Пасиви							
Привлечени средства от банки	13 042	–	–	–	–	–	13 042
Текущи данъчни пасиви	–	–	3885	–	–	–	3 885
Деривативи	821	138	5 091	–	–	–	6 050
Привлечени средства от клиенти	235 641	109 797	435 216	175 060	–	–	955 714
Други пасиви	27 174	28 579	6 887	5	–	–	62 645
Лизингови задължения	–	440	1 283	7699	–	–	9 422
Подчинен дълг	–	–	–	–	19829	–	19 829
Общо пасиви	276 678	138 954	452 362	182 764	19 829	–	1 070 587
Нетна разлика в ликвидността	106 385	(74 446)	(212 994)	424 305	24 688	49 225	317 163
Кумулативни парични потоци	106 385	31 939	(181 055)	243 250	267 938	317 163	

Матуритетна структура на активите и пасивите Към 31 декември 2020 г.	на влождане / до 1 месец	от 1 до 3 месеца	от 3 до 12 месеца	от 1 до 5 години	Над 5 години	Неопределени	Общо
Активи							
Парични средства в каса и по сметки в централни банки	147 345	–	–	–	–	–	147 345
Предоставени средства на други банки	8 907	–	11 155	–	–	–	20 062
Деривативи	–	126	2 019	–	–	–	2 145
Финансови активи, отчитани през печалбата и загубата	–	–	–	4 940	–	–	4 940
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в ДВД	267	2 795	15 412	67 412	64 759	2 525	153 170
Предоставени заеми на клиенти	83 268	45 548	153 202	408 690	177	–	690 885
Финансов лизинг	4 963	195	1 618	2 808	137	–	9 621
Други активи	10 462	3 829	623	484	–	–	15 398
Текущи данъчни активи	2 201	–	–	–	–	–	2 201
Нематериални активи	–	–	–	–	–	12 834	12 834
Имоти, машини и съоръжения	–	–	–	–	–	20 640	20 640
Отсрочени данъчни активи	865	–	–	–	–	–	865
Придобити активи от обезпечения	–	–	–	–	–	7 395	7 395
Общо активи	258 178	52 493	184 029	484 334	65 073	43 394	1 087 501
Пасиви							
Привлечени средства от банки	31 339	–	–	–	–	–	31 339
Текущи данъчни пасиви	1 341	–	–	–	–	–	1 341
Деривативи	369	1 569	2 494	–	–	–	4 432
Привлечени средства от клиенти	147 125	111 292	300 204	174 570	–	–	733 191
Други пасиви	24 591	18 254	1 122	5	–	–	43 972
Други привлечени средства	150	299	1 347	5 753	–	–	7 549
Общо пасиви	204 915	131 414	305 167	180 328	–	–	821 824
Нетна разлика в ликвидността	53 263	(78 921)	(121 138)	304 006	65 073	43 394	265 677
Кумулативни парични потоци	53 263	(25 658)	(146 796)	157 210	222 283	265 677	

Банката се стреми да поддържа положителен баланс по отношение на своите активи и пасиви. Следва да бъде обрънато внимание на факта, че повечето от пасивите, представляващи срочни депозити на физически и юридически лица подновят на падежда и остават стабилен ресурс за финансиране на Банката.

Установеният от „Ти Би Ай Банк“ ЕАД бизнес модел се характеризира основно с финансиране от депозити на дребно, които са едни от най-надеждните източници на финансиране, имайки предвид съществуването на гаранционни планове за спестяванията на клиентите.

Привлечени средства от клиенти

	2021 г.	2020 г.
Корпоративни клиенти		
- текущи/разплащателни сметки	56 066	35 002
- срочни депозити	45 690	30 408
Физически лица		
- текущи/разплащателни сметки	96 190	64 798
- срочни депозити	757 768	602 983
Общо привлечени средства от клиенти	955 714	733 191

C. Пазарен риск

Способ за ограничаването на пазарните рискове в Банката представляват приетите инвестиционни лимити, които засягат всички елементи на пазарния, държавния и риск от контрагенти. Инвестиционните лимити се одобряват от Комитета по управление на активите и пасивите.

Управлението на валутния риск цели да ограничи произтичащите от него загуби за Банката до ниво, което би било приемливо за „Ти Би Ай Банк“ ЕАД.

Управлението на валутния риск в „Ти Би Ай Банк“ ЕАД е предмет на вътрешната политика за този вид риск, която е изготвена и се актуализира от отдел „Управление на риска в предприятието“ и от отдел „Трежъри и Финансови пазари“. Политиката за управление на валутния риск включва следните елементи:

- Дефиниране на понятието „валутна обмяна“ (позиция на валутните пазари);
- Надзорни инструменти;
- Пълномощия и отговорности;
- Отчитане;
- Организационно разграничаване на наблюдението на валутния риск от неговото управление;
- Постоянна проверка за достигане на лимитите и докладване на всяко едно тяхно превишаване на компетентните служители и на Комитета за управление на активите и пасивите на Банката;
- Докладване на експозициите пред Комитета за управление на активите и пасивите на Банката;
- Упражняване на надзор върху изготвянето на точни и разбираеми данни, както и извършване на последваща проверка на съществените промени, настъпили в отделните позиции;
- Подготовка на сценарии за стрес тестове.

Използвайки стандартен подход, Банката изчислява задължителния регуляторен капитал за валутен риск съгласно Регламент на Европейския парламент и на Съвета на Европа № 575/13.

По отношение на дериватните инструменти и договори експозицията на Банката се наблюдава като част от управлението на пазарния риск. Банката използва валутни суапове за да хеджира колебанията във валутните курсове.

Одобрени са VaR лимити за различни двойки валути и срочност един ден, една седмица, един месец и една година.

Кредитният рисък от контрагента се управлява чрез:

1. оценка на нивото на потенциален контрагентен рисък, т.е. на потенциалния рисък от създаване на рискова експозиция към банки и небанкови финансови институции формирана от необезпечени вземания;
2. определяне размера на допустимата рискова експозиция към всяка банка и небанкова финансова институция контрагент формирана от необезпечени вземания чрез фиксиране на конкретни лимити;
3. осъществяване на контрол върху контрагентния рисък към банки и небанкови финансови институции;
4. преразглеждане най-малко веднъж годишно инвестиционните лимити към контрагенти

За определяне капитала, който да бъде заделен за кредитен рисък към контрагента, Банката прилага метода на пазарната оценка.

D. Лихвен рисък

Банката е изложена на лихвен рисък, дължащ се на промените/колебанията в пазарните лихвени нива за всички видове финансови инструменти, които са пряко засегнати от изменението в лихвените проценти.

Промените в лихвените проценти могат да имат сериозни последствия върху нетния лихвен приход (лихвения марж) и/или върху стойността на собствения капитал.

Банката поема рискове, свързани с въздействието на променливите пазарни лихвени нива, както по отношение на своите финансови активи, така и по отношение на паричните потоци. В резултат на тези промени лихвените маржове могат да се повишат, но в случай на икономически спад те могат и да се понижат и да доведат до реализирането на загуби.

Политиката за управление на лихвения рисък се състои от следните елементи:

- Процедури за измерване и управление на лихвения рисък;
- Организация и мониторинг;

- Пълномощия и задължения;
- Контролни механизми

Измерването на лихвения риск по отношение на дълговите ценни книги се осъществява от отдел „Управление на риска на предприятието“ посредством прилагането на следния количествен метод:

- „Дюрация“ – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение в изискуемата доходност до падеж. Институцията използва метода на модифицираната дюрация да измери лихвения риск свързан с всеки инструмент, базиран на лихвен процент. Изчисление на модифицирана дюрация се извършва чрез следната формула:

Модифицирана Дюрация = (Маколи Дюрация) / (1 + У/n), където:

Маколи Дюрация – средно-претеглени парични потоци на база време:

Маколи Дюрация = $\sum [(\text{Сегашна Стойност на Паричен Поток})_i \times (\text{Време до Настъпване на Паричен Поток})_i] / \text{Цена на Облигация}$

У – доходност до падеж

н – брой лихвени плащания на година

Банката е приела инвестиционни лимити, които също са способ за ограничаването на лихвения риск.

Лихвен риск в банковия портфейл

Като част от лихвения риск в нетърговския (банковия) портфейл Банката прилага два подхода:

- Нетен лихвен доход
- Икономическа стойност на собствения капитал

Мярката за пазарен риск, използвана за нетърговския портфейл, е оценката на чувствителността на нетния лихвен доход (НЛД). Този метод се основава на прогнозата за приходите от лихви и лихвените разходи, произтичащи от експозиции, възникнали от страна на активите, пасивите и задбалансовата страна (взети са предвид всички начисленi лихви и, ако е приложимо, други разходи, такси и комисационни). Проекцията се прави, като се приема постоянна (статичен баланс) структура на баланса. Това е метод, който отчита задбалансовите позиции, при които общият размер и състав се поддържат чрез размяна на падежи и реплицируеми парични потоци за нови парични средства, които имат идентични характеристики по отношение на сумата, периода на преоценка и компонентите на спред, като падежиращите експозиции се заменят с транзакции със същите характеристики (вид, продължителност, преоценка).

НЛД е най-важната част от приходите и разходите, тъй като илюстрира способността на банката да генерира стабилни резултати.

ΔНЛД се използва за измерване на промяната в доходите на Банката. Промяната в доходите, според Насоките на ЕБО, трябва да бъде разликата между очакваните приходи при базов сценарий и очакваните приходи при алтернативни, по-неблагоприятни сценарии на шок или стрес.

„Ти Би Ай Банк“ ЕАД прилага изискванията и предположенията в съответствие с ПНПО насоки за банки от категория 3.

В съответствие с насоките на ЕБО (EBA/GL/2018/02) относно управлението на лихвения риск в банковия портфейл, институциите следва да управляват и смекчават рисковете, произтичащи от техните експозиции към ЛРБП, които засягат както доходите им, така и икономическата им стойност. Мерките за икономическа стойност (ИСК) в ЛРБП имат за цел да оценят промените в нетната настояща стойност на чувствителните към лихвените проценти инструменти през остатъчния им живот на експозиция, които са резултат от движението на лихвените проценти. Измерванията на ИСК отразяват промените в стойността през оставащия живот на чувствителните към лихвените проценти инструменти, т.е. докато всички позиции изтекат.

Банката прилага изискванията на ЕБО по отношение на теста на твърде отклоняващи се елементи. Измерването се основава на дисконтирани парични потоци, които се извършват при набор от различни лихвени сценарии на шок. Банката използва стандартни шокови сценарии за целите на измерване на ΔИСК. Това е в съответствие с указанията на ЕБО за институции от категория 3 съгласно насоките относно ПНПО. За намаляване на този риск банката е склучила няколко сделки за лихвени суапи. Общийт размер на необходимия капитал е в размер на 6 382 хил. лв.

E. Валутен риск

Банката не заделя капитал по първи стълб, тъй като общийт размер на несъчетаните позиции е под 2% от общия собствения капитал.

Като част от рамката по ВААК, Банката определя степента на валутен риск, използвайки VaR (стойност под риск) модела въз основа на хипотетичните открити валутни позиции и влиянието на промените на валутния курс върху финансовия резултат на Банката.

За измерване на валутния риск се използва параметричен методът за изчисляване, като се приеме нормално разпределение с 1-дневен, 1 седмица (5 работни дни), 1 месец (20 работни дни), 1 година (250 работни дни) период на държане. Използваната в модела корелационната-ковариационна матрица се изчислява с помощта на исторически наблюдения за една година (като се приема, че годината има 250 работни с дни) за всяка валута и прилагане на EWMA (Експоненциално претеглена движеща се средна) с ламбда 0.94. Получения резултат (моделът) се тества исторически за 1 година.

F. Операционен риск

„Ти Би Ай Банк“ ЕАД напълно приема принципи, свързани с управлението на операционния рисков в съответствие с Регламент 575/2013 и Директива 2006/48/ ЕО, а именно ясна организационна структура с добре дефинирана, прозрачна и последователна йерархия на отговорностите, ефективни процеси за идентифициране, управление, мониторинг и докладване на операционните рискове, на които е или може да бъде изложена. Банката прилага адекватни механизми за вътрешен контрол, включително надеждни административни и счетоводни процедури. Служители, процеси, системи и външни фактори са в основата на операционните рискове. Управлението на операционния рисков е насочено към предотвратяване или намаляване възникването на операционни събития.

Политиката за управление на операционния рисков на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД е основният документ, който регулира начина на работа с този вид рисков. Управлението на операционния рисков е важна част от дейността на Банката, тъй като той дава възможност да поддържа добра репутация и дългосрочно съществуване.

През 2021 г. Банката продължава процеса за подобряване вътрешната система за управление на операционния рисков.

С цел да се осигури по-качествено изпълнение на идентификация, оценка и намаляване на операционния рисков, „Ти Би Ай Банк“ ЕАД прилага следните методи:

- Провеждане на регулярни обучения на ръководители на отдели, които участват в управлението на операционния рисков (задължителна и унифицирана квалификационна програма);
- Запознаване на ръководителите на отдели със основните принципи на операционния рисков (проведено е обучение и са предоставени обучителни материали);
- В процеса по идентифициране и оценяване на операционния рисков участват всички ръководители на отдели;
- Изготвяне на сравнителен анализ на база исторически данни;
- Изготвяне на регулярни отчети по отношение на операционния рисков и представянето им органите за управление на Банката;
- Одитиране на процеса по управление на операционния рисков като част от регулярните одитни проверки;
- Постоянно прилагане на процеса по управление на операционния рисков;
- Поддържане на вътрешната електронна платформа за отчитане възникналите и идентифицираните операционни събития.

Като част от техниките за намаляване на риска и в съответствие с член 323 от Регламент (ЕС) №575/2013 Банката е склучила застраховка, която покрива: типичните рискове от систематични и човешки грешки и действия, неволни действия на всички служители; умишлени действия от страна на служители; хардуер, софтуер и комуникационни проблеми; проблеми при пренос на данни; злонамерени външни действия; имуществена застраховка и т.н.

По отношение на операционния рисков при отчитане на капитала Банката използва Алтернативен стандартизиран подход за изчисляване на минимално изискан капитал за регуляторни цели по Първи стълб, който осреднява нетния лихвен приход по бизнес линии за последните три одитирани, годишни, счетоводни периода. За отделните бизнес линии се

прилагат различни коефициенти. Като част от рамката по ВААК се заделя капитал, ако надвишава капиталовите изисквания отчетени по Първи стълб.

В хил. лева

БАНКОВИ ДЕЙНОСТИ	СЪОТВЕТЕН ИНДИКАТОР			КРЕДИТИ И АВАНСИ (ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА АЛТЕРНАТИВНИЯ СТАНДАРТИЗИРАН ПОДХОД)			КАПИТАЛОВИ ИЗИСКВАНИЯ	Общ размер на експозицията към операционен risk
	2018	2019	2020	2018	2019	2020		
1. БАНКОВИ ДЕЙНОСТИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА ПОДХОДА НА БАЗИСНИЯ ИНДИКАТОР							4 015	50 188
2. БАНКОВИ ДЕЙНОСТИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА СТАНДАРТИЗИРАН /АЛТЕРНАТИВЕН СТАНДАРТИЗИРАН ПОДХОД								
ПРИЛАГАНЕ НА СТАНДАРТИЗИРАНИЯ ПОДХОД:								
КОРПОРАТИВНО ФИНАНСИРАНЕ	-	-	-					
ТЪРГУВАНЕ И ПРОДАЖБИ	1 459	387	250					
БРОКЕРСТВО НА ДРЕБНО	39	48	40					
ТЪРГОВСКО БАНКИРАНЕ	-	-	-					
БАНКИРАНЕ НА ДРЕБНО	-	-	-					
ПЛАЩАНИЯ И СЕТЬМЕНТ	(907)	(909)	(791)					
АГЕНТСКИ УСЛУГИ	-	-	-					
УПРАВЛЕНИЕ НА АКТИВИ	-	-	-					
ПРИЛАГАНЕ НА АЛТЕРНАТИВНИЯ СТАНДАРТИЗИРАН ПОДХОД:								
ТЪРГОВСКО БАНКИРАНЕ	6 798	7 411	5 800	194 215	211 745	165 701		
БАНКИРАНЕ НА ДРЕБНО	21 256	25 146	28 092	607 314	718 468	802 623		
БАНКОВИ ДЕЙНОСТИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГАТ УСЪВЪРШЕНСТВАНИ ПОДХОДИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ								

G. Репутационен рисков

Основната цел на Банката е да запази доверието на клиентите, на местните и чуждестранни бизнес партньори чрез създаване на отношения, основани на доверие, сигурност и взаимно уважение. Ето защо, фокусирането върху клиентите представлява основна ценност за служителите на Банката.

Една от основните дейности, оказваща влияние върху репутацията на Банката, е представянето на организацията пред външния свят, отговорност за което носят Управителния съвет и служителите на институцията.

За репутационния рисков не се изчисляват капиталови изисквания.

H. Стратегически рисков

„Ти Би Ай Банк“ ЕАД изготвя своята стратегия, следвайки консервативен подход, в който стратегическият рисков играе ролята на ключов компонент за постигането дългосрочен бизнес успех. Изготвянето на дългосрочна стратегия е предварително фокусирано върху конкурентните предимства на Банката, като например отправянето на цялостни и първокласни оферти към клиентите и високото ниво на експертност на служителите.

Банката упражнява редовен мониторинг върху сделките и постигането на планираните цели. Проследяването на пазарните колебания и регуляторните условия е част от този процес.

В рамките на бюджетното планиране, стратегическият рисък се оценява най-малко веднъж годишно, при което ръководството на Банката:

- издава указания за изготвянето на плана/бюджета;
- приема плана/бюджета;
- следи за прилагането на плана и изпраща доклади до Надзорния съвет;
- предлага мерки, ако се налага.

Според действащото законодателство стратегическият рисък не се включва в изчисляването на задължителния регуляторен капитал.

I. Риск, свързан със спазването на изискванията

Съгласно националните, европейските и международни закони, по които България е страна, отделът, отговарящ за спазването на изискванията, организира всички дейности на Банката в следните области:

- Създаване на вътрешни правила и процедури;
- Предотвратяване изпирането на пари;
- Етични норми и измами;
- Жалби от клиенти

По този начин ръководството на Банката, структурните звена в главния офис и клоновата мрежа получават информация и напътствия за това как трябва да работят с клиентите.

Отделът, отговарящ за спазването на изискванията, изпълнява функциите на специализирана служба за контрол и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и работи в сътрудничество с всички търговски звена и офиси на „Ти Би Ай Банк“ ЕАД. Този отдел наблюдава също така адекватността на вътрешната регуляторна рамка по отношение на нейната изчерпателност, актуалност и уместност и издава препоръки за извършване на съответни изменения след настъпване на промяна в законите.

Управителният съвет на Банката счита, че механизмите и системите за управление на риска са адекватни по отношение на профила и стратегията на Банката.

V. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА. КАПИТАЛОВА АДЕКАВАТНОСТ

Целта на управлението на риска в Банката е да се осигури оптимален обем, структура и източници на капитал, така че да се гарантира:

- спазване на капиталовите изисквания, наложени от страна на регуляторните органи на банковия пазар, в който оперира Банката;

- възможността Банката да продължи своята дейност като действащо предприятие, осигуряващо на своите акционери възвръщаемост на техните инвестиции;
- поддържането на стабилна капиталова база, служеща като основа за развитието на Банката.

1. Управление на капитала. Капиталова адекватност

Коефициентът на капиталова адекватност (съотношението между рисково претеглените активи и капитала) е основен критерий за установяване на това дали размерът на капитала на Банката и на групата е достатъчен. Банката определя достатъчния размер на капитала, който е необходим, за да бъдат покрити поетите от нея рискове, въз основа на два подхода:

Структурата на капиталовото изискване отразява бизнес профила на институцията. Минималното предписано съотношение за банки и банкови групи, съгласно Директива на ЕО и Регламент № 575/2013 на Европейския парламент и съвет от д.д. 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания към кредитните институции и инвестиционните брокери, заедно с неговите допълващи капиталови буфери, предписани от БНБ, е 14,75 %, на база 8 % изискване за капиталова адекватност, 0,75 % е допълнително капиталово изискване за кредитен риск и риск от кредитни концентрации, 2,5 % е предпазен капиталов буфер, буфер за системен риск от 3 % и антицикличен капиталов буфер от 0,5 %.

Вътрешен бизнес подход - това е методология за идентифициране и измерване на рисковете и за изчисляване на капиталовите изисквания, която е изготвена от Банката в съответствие с нейното възприятие за това кое най-добре би отговаряло на нуждите на управлението. Самата банка задава съответното задължително ниво на капитала, необходим за покриването на тези рискове.

В долната таблица са структурирани собствения капитал на Банката и показателите към 31 декември на съответната отчетна година.

Година (000 BGN)	2020	2021
Капитал от първи ред:		
Акционерен капитал	81 600	81 600
Резерви и натрупана печалба/(загуба) от минали	110 883	120 172
Намаления:		
Нематериални активи	(9 209)	(11 488)
Други корекции на капитала от първи ред	(5 541)	(9 636)
Общ капитал от първи ред	177 733	180 648
Общ капитал от втори ред	-	17 111
Общо рисково претеглени активи	919 271	855 560
Обща капиталова адекватност	19.33%	23.11%

Към 31.12.2021 г. Банката отговаря на нормативните капиталови изисквания по следния начин:

Капиталови изисквания за кредитен рисък, контрагентски рисък, рисък от разпускане и сътълмент рисък при свободни доставки - рисково претеглени активи (в хил. лв.)	2021
Централни правителства и централни банки	22 010
Многостранични банки за развитие	181
<i>Институции</i>	11 453
<i>Предприятия</i>	33 485
Експозиции на дребно	586 270
Експозиции, обезпечени с недвижими имоти	34 178
Просрочени експозиции (експозиции в неизпълнение)	58 234
Капиталови инструменти	
Други позиции	59 561
Обща сума на капиталовите изисквания за кредитен рисък, контрагентски рисък, рисък от разпускане и сътълмент рисък при свободни доставки	805 372
Обща сума на капиталовите изисквания за позиционен, валутен и продуктов рисък	
Обща сума на капиталовите изисквания за операционен рисък	50 188
Обща сума на капиталовите изисквания	855 560
Излишък(+)/Defицит (-) на собствения капитал	129 314
Общ коефициент на капиталова адекватност (%)	23.11%
Коефициент на капитала от първи ред (%)	21.11%

2. Процес на управление на капитала

Отдел „Управление на риска на предприятието“ и отдел „Финансов контрол и планиране“ (с оглед на вторичната инспекция на различните звена), изготвят редовни отчети, анализи и стрес тестове, нужни за изчисляването на капиталовата адекватност на Банката, които се докладват на ръководството и на отговорните комитети и комисии, като например Комитета за управление на активите и пасивите.

Дейностите, свързани с управлението на нуждата от капитал, включват също така и изготвяне на краткосрочни, тримесечни прогнози и стрес-тестове за коефициента на капиталова адекватност на Банката.

Ръководството на Банката отчита редовно (на тримесечна база) пред Надзорния съвет спазването на изискванията, наложени от българските регулаторни органи.

3. Икономически (вътрешен) капитал

Икономическият (вътрешен) капитал е размерът на капитала, от който Банката се нуждае, за да преживее всички рискове, които поема. По същество това е начин за измерване на риска. Икономическият капитал не трябва да се бърка с регулаторния капитал (известен също като капиталово изискване).

Икономическият капитал е мярка за риска по отношение на капитала. По-конкретно, това е размерът на капитала, от който банката се нуждае, за да гарантира, че остава платежоспособна предвид рисковия й профил.

Икономическият капитал се изчислява от отдел „Управление на риска на предприятието“, като се използват вътрешни допускания, съгласувани с риск мениджърите и вътрешните модели. Полученото число е също така размерът на капитала, който Банката трябва да има, за да поеме всички рискове, на които е изложена.

Вътрешният анализ на адекватността на капитала, част от Втори стълб съгласно Базелската рамка, представлява собствената оценка на банката за капитала, необходим за управление на бизнеса. Този капитал се различава от минималното изискване за регуляторен капитал, тъй като Банката включва рискове, които формално не са обект на минималния регуляторен капитал (risk от концентрация, risk от лихвен процент в банковия портфейл, risk, произтичащ от обезценяване на активи).

Икономическият капитал в групата се изразява като капитал, необходим срещу неочеквани бъдещи загуби при избрано ниво на доверителност за определен времеви хоризонт. Това е мярка за risk и свързва капитала с всеки специфичен risk за банката, независимо от наличието на активи. Икономическият капитал е ориентирана към бъдещето мярка за капиталова адекватност, базирана на вероятностна оценка на потенциални бъдещи загуби. Разработването и внедряването на добре функциониращ модел на икономически капитал може да направи ръководството на Банката по-добре подгответо за предвиждане на потенциални проблеми и по този начин някои от основните параметри се изчисляват на тримесечна база и се представят на КУАП и УС (лихвен risk в банковия портфейл). Стойността на икономическия капитал се взема предвид при вземане на решения и управлението на риска.

Използването на икономическата стойност на капитала може да допринесе за по-всеобхватна система за ценообразуване, която покрива очаквани и неочеквани загуби, да подпомогне оценката на адекватността на капитала по отношение на цялостния рисков профил на банката, да разработи коригирани с риска мерки за ефективност, които осигуряват по-добра оценка на възвръщаемостта и променливостта на възвръщаемостта и подобряване на усилията за управление на риска.

Създаването на осведоменост за потенциалните слабости в стратегията, рамките и процесите за управление на риска, както и в методите за смекчаване на риска, може да помогне при одобрението и прилагането на мерки, които могат да бъдат предприети, за да се избегнат неочеквани или изненадващи загуби.

Допусканията, използвани за изчисляване на допълнителни капиталови изисквания съгласно Втори стълб, включително всички основни елементи/инструменти, взети под внимание, са:

- Размерът на вътрешния капитал, наличен към момента на оценката, разбит по различни позиции.
- Размерът на необходимия допълнителен капитал, разпределен по дружества в Групата, както и основни бизнес линии и пазари, когато е уместно.

Вътрешният капитал на групата „Ти Би Ай“ е изчислен като допълнение на капитала по Първи стълб.

4. Описание и употреба на стрес-тестове при изготвяне на ВААК

Стрес тестовете са техника за управление на риска, използвана при оценяване на потенциалното влияние на определено събитие или на промените в редица финансови параметри на финансовото състояние на институцията. Основните допускания в стрес-тестовете залагат на силно неблагоприятни, но все пак правдоподобни събития.

„Ти Би Ай Банк“ ЕАД работи главно със стрес тестове тип "анализ на чувствителността", които оценяват въздействието върху финансовото състояние на Банката в случай на промяна на рисковите фактори. Стрес тестът започва с оценка на възможните слабости. Основните области, на които Банката е изложена, се припокриват със зоните, които са изцяло обхванати от рамката на стрес теста. По този начин се идентифицират всички значителни рискове, които са предмет на стрес тестовете. Набелязването на

основните рискове се извършва чрез цялостен преглед на естеството и съдържанието на банковия портфейл.

При определяне на честотата на превеждане на стрес тестовете трябва да се вземе предвид характера на рисковите фактори, обхванати в рамката на стрес теста, и тяхната нестабилност. Стрес-тестовете се провеждат толкова често, колкото е необходимо, като периодичният стрес се извършва най-малко два пъти годишно. При настъпване на съществени промени в бизнес средата или в рисковия профил на Банката (пазарен срив, влошаване на глобалните икономически условия, проблеми в конкретни отрасли или при определени лица), тя трябва да актуализира своите стрес тестове, да увеличи честотата на тяхното провеждане или да посочи нови предположения.

Стрес тест за кредитен риск се извършва от отдел „Управление на риска в предприятието“ два пъти в годината или по-често, ако е необходимо, по искане на ръководството на Банката. Стрес тестовете за ликвиден риск се изготвят в Банката всеки месец и се обсъждат на редовни заседания на Комитета за управление на активите и пасивите. Резултатите от проведените стрес тестове се докладват на ръководството на Банката, което проверява дали поетите от Банката рискове отговарят на предварително зададения апетит за риск. Докладите за стрес тестове представлят обща картина на основните рискове, пред които Банката е изправена или би могла да бъде изправена. Тези отчети наблягат на потенциалните рискове и съдържат също така препоръки за предприемането на възможни контрамерки или действия, ако това се налага. Като отправна точка на процеса по вземане на решения могат да бъдат споменати основните допускания, включени в докладваните сценарии, сравняването на резултатите с тези от предишни стрес тестове, както и текущите пазарни условия. Резултатите от стрес тестовете, както и предположенията, се докладват на Българската народна банка при поискване.

Ръководството на Банката отговаря за предприемането на контрамерки и действия, когато това е необходимо. В зависимост от конкретните обстоятелства, въпросните мерки и действия биха могли да бъдат следните:

- преразглеждане на установените граници, особено когато резултатите от стрес тестовете трябва да бъдат включени в определените от Банката лимити (т.е. изисквания за пазарен риск и техники за намаляване на кредитния риск);
- използване на методи за защита на кредитите;
- намаляване на експозицията или на дейността в определени отрасли, държави, региони или портфейли;
- преглед на капиталовата адекватност;
- задействане на планове за действие в случай на непредвидени обстоятелства;

Веднъж годишно Банката оценява адекватността на стрес тестовете по отношение на промени, засягащи характеристиките на портфейла или бизнес средата.

КАПИТАЛОВИ ИЗИСКВАНИЯ ПО ПЪРВИ СТЪЛБ, ВТОРИ СТЪЛБ И СТРЕС ТЕСТОВЕ (в хил. лв.)								
Основни рискове	Регулаторен капитал (COREP)		Икономически (вътрешен) капитал					
	ПЪРВИ СТЪЛБ		ВТОРИ СТЪЛБ - В ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ ПЪРВИ СТЪЛБ		СТРЕС ТЕСТОВЕ - В ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ ПЪРВИ СТЪЛБ			
КРЕДИТЕН РИСК	Стандартизиран подход	119 011	Риск от концентрация	565	Стрес тест на статичен портфейл при неблагоприятен макроикономически сценарий	2 805		
			Риск от намаляване на пазарната стойност на обезпеченията	1 157	Стрес тест на динамичен портфейл при неблагоприятен макроикономически сценарий	17 685		
ПАЗАРЕН РИСК	Стандартизиран подход	0	ВТОРИ СТЪЛБ - В ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ ПЪРВИ СТЪЛБ		СТРЕС ТЕСТОВЕ - В ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ ПЪРВИ СТЪЛБ			
			Лихвен риск в банковия портфейл	6 382	Стрес тест на валутен риск	2 349		
ОПЕРАЦИОНЕН РИСК	Алтернативен стандартизиран подход	7 403	ВТОРИ СТЪЛБ - В ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ ПЪРВИ СТЪЛБ		СТРЕС ТЕСТОВЕ - В ДОПЪЛНЕНИЕ КЪМ ПЪРВИ СТЪЛБ			
					Загуба, свързана с отчетени събития от операционен рисков	0		
НЕОБХОДИМ КАПИТАЛ =					Сценарийни анализи	0		
					Процес по самооценка и рисков контрол	0		
					Външни събития	0		
ОБЩО ИКОНОМИЧЕСКИ (ВЪТРЕШЕН) КАПИТАЛ						12 839		
ОБЩО НЕОБХОДИМ КАПИТАЛ						147 678		
ОБЩО СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА (31.12.2021)						197 910		

VI. ЛИВЪРИДЖ

В съответствие с чл.451 от Регламент (ЕС) № 575/2013, "Ти Би Ай Банк" ЕАД оповестява информация за своето отношение на ливъридж и за управлението на риска от прекомерен ливъридж. Регулаторната рамка Basel III представя отношението на ливъридж като надежден допълнителен измерител към рисково-базираните капиталови изисквания, което се дефинира като мярката за капитал се разделя на мярката за обща експозиция. Към 31.12.2021 г. съотношението е 13.67% при напълно въведени определния на капитал от първи ред.

Отношение на ливъридж	
Отношение на ливъридж — при използване на "напълно въведено" определение на капитал от първи ред	13.67%
Отношение на ливъридж — при използване на „преходно“ определение на капитал от първи ред"	13.89%

VII.ПОЛИТИКА И ПРАКТИКА НА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯТА

"Ти Би Ай Банк" ЕАД следва консервативна политика по отношение на възнагражденията.

Всяка година, наред с изготвянето на годишния план и бюджет, или при настъпване на промени в законодателството, Банката, чрез ръководството си, обявява основните принципи на практикуваната от нея политика по възнагражденията.

Основните заплати, получавани от служителите на Банката, са в резултат на изпълнението на техните служебни задачи, задания и отговорности, свързани със съответната длъжност, извършени в рамките на нормално работно време и при нормални условия на труд. Възнагражденията се изплащат единствено в парични средства, чрез

Годишно оповестяване

банков превод. Системата на заплащане на труда в Банката се базира на периоди от време и е обвързана с раздаването на бонуси.

Основната заплата представлява възнаграждение за изпълнението на определени служебни задачи и задължения, които са част от съответната длъжност и отговарят на корпоративните стандарти за извършване на задълженията, съгласно зададеното количество, качество и краен срок.

Средствата за работна заплата, дължима за конкретен период от време, се използват за формиране и изплащане на:

- основните месечни заплати по трудови договори;
- допълнителни и друг вид възнаграждения (основно на служители по продажбите)

Функции (в хил. лв.)	Брой служители	Платени възнаграждения			Съотношение фиксирани/про- менливи
		фиксирани	променливи	единократни	
Общо персонал	1 753	50 909	16 594	3 040	33%
1. Администратори и друг ръководен персонал	18	4 515	65	1 292	1%
2. Риск служители и служители във функциите за вътрешен контрол	5	527		78	0%
3. Служители със съответни възнаграждения					
- Служителите, получаващи общо годишни възнаграждения по-високи от служителите в точка 1 - Ти Би Ай Банк ЕАД София					
4. Служителите, чиято дейност би могла да повлияе значително на финансово състояние и резултатите на Банката, независимо от текущите възнаграждения, които тези служители получават	6	913		264	0%
Риск*	187	4 405	862	203	20%
Финанси	37	1 952	-	163	
Операции	122	2 987	-	196	
ИТ	64	4 004	-	281	
Бизнес**	1 248	28 142	15 667	233	56%
Администрация	66	3 464		329	

*Променливите плащания са свързани със стимули за събиране и други краткосрочни, несъврзани с риск стимули за служители, които изпълняват задълженията си съгласно предварително определени процеси

**Променливите плащания са свързани с бонуси за продажби и комисионни. Служителите по продажбите нямат влияние върху решението, свързани с риска.

Допълнителните и друг вид възнаграждения се прилагат основно за персонала, зает с директни продажби и събирамост на лоши вземания. Висшето ръководство на Банката няма договорени променливи възнаграждения. Средствата за годишната работна заплата са включени в бюджета на банката.

VIII. ОПОВЕСТЯВАНЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛ. 70 ОТ ЗАКОНА ЗА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ

Държава	България				Румъния	
	Ти Би Ай Банк ЕАД	Бивус-БГ ЕООД	Ти Би Ай Бай ЕАД	Ти Би Ай Банк - клон Букурещ	Ти Би Ай Мони АЙ ЕФ ЕН С.А.	Ти Би Ай Лизинг АЙ ЕФ ЕН С.А.
Наименование						
Описание на дейността	Кредитна институция	Дружество за кредитиране	Дружество за управление на маркетинг платформа	Кредитна институция	Дружество за кредитиране	Лизингово дружество
Размер на оборота	166 392	10 968	0	16 323	70 791	1 659
Брой служители на тълен работен ден	569	59	44	130	506	64
Финансов резултат от дейността преди данъчно облагане	21 482	2 055	(854,00)	(2 251,00)	20 654	382
Начислени дългари върху финансовия резултат от дейността	2 798	103			3 784	72
Доходност на акциите	2%	26%	-46%	-1%	23%	4%

Валентин Гълъбов
Изпълнителен директор

Александър Димитров
Изпълнителен директор